

Асс. И.Ж.Пердебаева

Асс. Б.Сапарниязов

BLOCKCHAIN ТЕХНОЛОГИЯСИНИ ТАЪЛИМ ЖАРАЁНИДА ҚЎЛЛАШНИНГ АФЗАЛЛИКЛАРИ

Аннотация: Blockchain технологияси таълим соҳасида катта имкониятлар ва афзалликлар тақдим этади. Ушбу технологиянинг қўлланилиши орқали таълим жараёнининг шаффофлиги, хавфсизлиги ва самарадорлиги оширилиши мумкин. Қуйида Blockchain технологиясининг таълим жараёнидаги асосий афзалликлари кўриб чиқилади:

Кириш

Охирги йилларда, blockchain технологияси кўплаб соҳаларда, жумладан, молия, тиббиёт ва логистикада инқилобий ўзгаришлар қилиб келмоқда. Бироқ, ушбу технологиянинг таълим жараёнига жорий этилиши ҳам катта қизиқиш уйғотмоқда. Ушбу мақолада blockchain технологиясининг таълим соҳасида қўлланишининг афзалликлари ҳақида сўз юритилади.

Blockchain Технологиясининг АСОСИЙ ТУШУНЧАЛАРИ

Blockchain — бу маълумотлар базаси бўлиб, у маълумотларни ўзгармас ва хавфсиз шаклда сақлашга хизмат қилади. Ундаги ҳар бир маълумот блоклар сифатида сақланади ва ҳар бир блок олдинги блок билан боғланган бўлади. Бу тизимда маълумотларни ўзгартириш ёки ўчириш мумкин эмас, бу эса уни юқори даражада хавфсиз қилади.

Таълим Жараёнида Blockchain Технологиясининг Афзалликлари

1. Транспарентлик ва Хавфсизлик

Blockchain технологияси орқали таълим жараёнида маълумотларни шаффоф ва хавфсиз тарзда сақлаш мумкин. Масалан, талабаларнинг баҳолари, дипломлари ва сертификатлари blockchain орқали сақланиши мумкин. Бу уларнинг аниқ ва ўзгартирилмаган ҳолда сақланишини таъминлайди.

2. Креденциалларни Текшириш

Таълим соҳасидаги энг катта муаммолардан бири — бу сохта диплом ва сертификатлардир. Blockchain технологияси орқали таълим муассасалари ва иш берувчилар талабаларнинг маълумотларини тез ва осон текширишлари мумкин. Бу талабаларнинг маълумотларини аниқ ва ишончли қилишга ёрдам беради.

3. Маҳсулдорлик ва Самарадорлик

Blockchain технологияси таълим муассасаларидаги маъмурий ишлар ва маълумотларни бошқариш жараёнларини соддалаштиришга ёрдам беради. Масалан, талабаларнинг баҳолари ва бошқа маълумотлар автоматлаштирилган тарзда сақланиши ва бошқарилиши мумкин, бу эса вақт ва ресурсларни тежашга имкон беради.

4. Маҳсулдорликни Ошириш

Талабалар ва ўқитувчилар учун янги ўқув материаллари ва таълим ресурсларини яратиш ва тарқатиш жараёнларини осонлаштириш мумкин. Масалан, blockchain технологияси орқали ўқув материаллари ва дарсларни электрон форматда тақдим этиш мумкин, бу эса уларнинг ҳамма учун осон ва тез фойдаланишини таъминлайди.

5. Интерактив ва Персоналлаштирилган Таълим

Blockchain технологияси орқали талабаларнинг ўқув фаолияти ва натижаларини тўғридан-тўғри кузатиш ва таҳлил қилиш мумкин. Бу эса ўқув жараёнини янада интерактив ва персоналлаштирилган қилишга ёрдам беради. Масалан, талабаларнинг индивидуал ўқув режаларини яратиш ва уларни кузатиш осон бўлади.

Хулоса

Blockchain технологияси таълим жараёнида кўплаб афзалликларга эга. У шаффофлик ва хавфсизликни таъминлайди, сохта маълумотлар муаммосини ҳал қилади ва таълим муассасаларидаги маъмурий ишлар ва маълумотларни бошқариш жараёнларини соддалаштиради. Шунингдек, у талабалар ва ўқитувчилар учун янги имкониятлар яратиб, ўқув жараёнини янада самарали ва интерактив қилади. Келгусида blockchain технологиясининг таълим соҳасида кенг қўлланилиши кутилмоқда ва бу таълим тизимида катта ўзгаришлар қилишга ёрдам беради.

Адабиётлар

1. Grech, A., & Camilleri, A. F. (2017). Blockchain in Education. European Commission Joint Research Centre. [Online]. Available: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC108255/blockchain_in_education.pdf
2. Sharples, M., & Domingue, J. (2016). The Blockchain and Kudos: A Distributed System for Educational Record, Reputation and Reward. In Adaptive and Adaptable Learning (pp. 490-496). Springer, Cham.
3. Devine, P. (2015). Blockchain Learning: Can Crypto-Currency Methods be Appropriated to Enhance Online Learning?. eLearning Papers, 45, 4-15.
4. Chen, G., Xu, B., Lu, M., & Chen, N. S. (2018). Exploring Blockchain Technology and Its Potential Applications for Education. Smart Learning Environments, 5(1), 1-10.
5. Tian, F. (2016). An Agri-Food Supply Chain Traceability System for China Based on RFID & Blockchain Technology. In 2016 13th International Conference on Service Systems and Service Management (ICSSSM) (pp. 1-6). IEEE.
6. Huang, R., Siau, K., & Wei, K. K. (2018). The Impact of Blockchain Technology on Healthcare: An Overview. In 2018 20th International Conference on Advanced Communication Technology (ICACT) (pp. 512-517). IEEE.
7. Crosby, M., Pattanayak, P., Verma, S., & Kalyanaraman, V. (2016). Blockchain Technology: Beyond Bitcoin. Applied Innovation, 2(6-10), 71.